

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
Національного університету охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, професор

_____ Наталія САВИЧУК

21 XI 2025 року

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Фастовець**

Олександри Петрівни

на тему: «Профілактика дистресу плода у вагітних з коронавірусною інфекцією
(COVID-19)»

**що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація
«Акушерство та гінекологія»)**

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від «17» 11 2025 № 4737 голова та рецензенти, а саме:

Голова – Суслікова Лідія Вікторівна, завідувачка кафедри репродуктивної та пренатальної медицини, професора, д.мед.н.

Рецензент: - Карлова Олена Олександрівна, професор кафедри репродуктивної та пренатальної медицини НУОЗ України імені П. Л. Шупика, д.мед.н.

Рецензент: - Вдовиченко Сергій Юрійович, професор кафедри акушерства, гінекології та медицини плода НУОЗ України імені П. Л. Шупика, д.мед.н.

розглянувши докторську дисертацію Фастовець Олександри Петрівни на тему:
«Профілактика дистресу плода у вагітних з коронавірусною інфекцією (COVID-19)»
(тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика «12» 10 2022 (протокол № 5), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару профільних кафедр (кафедри репродуктивної та пренатальної медицини, кафедри репродуктології та клінічної ембріології) ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації.

Хоча організація доступної та якісної перинатальної допомоги завжди була в центрі уваги системи охорони здоров'я в Україні, розробляються і виконуються державні програми збереження репродуктивного здоров'я, покращення демографічної ситуації в Україні, сучасна демографічна катастрофа свідчить про актуальність перинатальної охорони плода та новонародженого, важливість збереження життя та здоров'я

кожної дитини на особливо високий рівень.

Дистрес плода - одне з найбільш поширених ускладнень вагітності, зустрічається у 10% усіх вагітностей і є причиною перинатальних втрат у 40% спостережень. Гіпоксія плода є найчастішою причиною мертвородження, гіпоксично-ішемічної енцефалопатії, церебрального паралічу та неонатальної смертності.

Коронавірусна хвороба може спричинити серйозні ускладнення під час вагітності, впливає на перинатальні наслідки. Літературні дані вказують, що гіпоксемія матері внаслідок дихальної недостатності, яка призводить до недостатнього постачання кисню плаценти та плода, може спричинити дистрес плода. Наразі вчені обговорюють, чи є такий дистрес результатом прямого вірусного впливу чи пошкодження плаценти, викликаного імунною відповіддю матері. Тому потрібні подальші дослідження, щоб визначити механізми внутрішньоутробного дистресу, спричиненого SARS-CoV-2 у матері.

З огляду на вищевикладене, дослідження механізмів виникнення та пошуку можливостей профілактики дистресу плода, пов'язаного з COVID-19 у матері є актуальним напрямком акушерства та перинатології.

На підставі визначеної актуальності було визначено мету, завдання та методи дослідження.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження, наведені в дисертаційній роботі, є фрагментом комплексної НДР «Розробка тактики ведення вагітності після перенесеного грипу та інших гострих респіраторних вірусних інфекцій» (№ державної реєстрації 0121U100447), що виконувалась відповідно до плану НДР кафедри акушерства, гінекології і репродуктології НУОЗ імені П.Л. Шупика.

3. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Дисертаційна робота - самостійне наукове дослідження авторки, виконане під керівництвом доктора медичних наук, професора кафедри репродуктивної та пренатальної медицини Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України Воробей Людмили Ігнатівни. За участі наукового керівника обрано напрям дослідження, сформульовано мету і завдання, обрані методи дослідження. Здобувачкою самостійно проведено ретроспективний аналіз 400 історій пологів пацієнток, які перенесли COVID-19 при вагітності (основна група ОГ1) у порівнянні зі 100 історіями пологів жінок (контрольна група КГ), у документації яких не відображено захворювання на COVID-19 або інші ГРВІ при вагітності. Комплексно обстежено 250 вагітних жінок: основна група 2 (ОГ2) 50 пацієнток з COVID-19, у яких було діагностовано дистрес плода, група порівняння (ГП2) - 100 жінок з COVID-19 без ускладнення вагітності дистресом плода та контрольна група - 100 вагітних, які не хворіли на COVID-19. Усі клінічні, лабораторні та інструментальні дослідження проводились авторкою особисто або за її безпосередньої участі. Дисертантка самостійно визначила фактори ризику, розробила алгоритм прогнозування дистресу плода при COVID-19 у жінки, проведена перевірка його точності. Дисертантка самостійно розробила комплекс лікувально-профілактичних та організаційних заходів для вагітних з коронавірусною інфекцією (COVID-19) з метою

профілактики дистресу плода, впровадила її в акушерську практику, провела перевірку ефективності. Статті, в яких відображені результати роботи написані у співавторстві зі співробітниками кафедри, проте вклад здобувачки у їх написання і оформлення є найбільш вагомим. Загалом внесок авторки у виконання роботи є основним.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

Аспіранткою Фастовець О.П. вперше в Україні:

- встановлено частоту дистресу плода у пацієток, хворих на COVID-19, яка склала 19,0 %, ускладнення розвивається на тлі плацентарної дисфункції у 52,0 % цих жінок.
- оновлено уявлення про патогенез дистресу плода при COVID-19 у матері, який має генетико-епігенетичну обумовленість, сполучається з соматичною патологією (серцево-судинна патологія, ожиріння).
- показано, що морфологічним субстратом розвитку дистресу плода при COVID-19 у матері є плацентарна недостатність, обумовлена наявністю зон ішемії та інфарктів, крововиливів та тромбоутворення, запальними (набряки, васкуліти, інтервіллозит, амніоніт) та імунними порушеннями в плаценті під впливом вірусу SARS-Cov-2.
- представлено новий алгоритм прогнозування дистресу плода при COVID-19 у вагітної на основі аналізу найбільш інформативних 12 показників (генетико-епігенетичні дослідження, тяжкість захворювання, соматична патологія, лабораторні дані), який дозволяє стратифікувати ризик дистресу плода: високий, помірний, низький. Чутливість алгоритму 80,0 %, специфічність 66,7 %, точність – 70,0 %.
- удосконалено схему ведення вагітної з COVID-19 з метою профілактики дистресу, яка включає оцінку ризику дистресу плода і стратифікований за ступенем ризику комплекс заходів спостереження та лікування, який дозволяє знизити частоту дистресу плода у 4,5 разу.

6. Практичне значення отриманих результатів дослідження.

Для впровадження в клінічну практику акушерсько-гінекологічного профілю запропоновано новий високочутливий (80,0 %) алгоритм оцінки ризику дистресу плода при COVID-19 у вагітної шляхом підрахунку балів за 12 факторами ризику

(високий ризик – 7 і більше, помірний – 3-6, низький – до 3 балів) та удосконалену тактику ведення вагітної з COVID-19 з метою профілактики дистресу, яка включає оцінку ризику дистресу плода і стратифікований за ступенем ризику комплекс заходів спостереження та лікування, для зручності застосування рекомендована тактика представлена у вигляді алгоритму.

7. **Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою.** Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 203 актуальних літературних праць інших вчених. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.
8. **Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.** За темою дисертації опубліковано 6 наукових робіт, з яких 5 статей в наукових виданнях, рекомендованих МОН України, зокрема, 2 у виданні, включеному до міжнародної наукометричної бази Scopus, одна – у виданні країн Євросоюзу. Дисертація викладена на 188 сторінках тексту і складається з вступу, огляду літератури, 4 розділів власних досліджень, розділу аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій та переліку використаних джерел, який включає 203 посилання і займає 25 сторінок. Робота ілюстрована 31 таблицею, 22 рисунками, які займають 9 сторінок.

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Камінський, В., Воробей, Л., Жданович, О., Корнієнко, С., Коломійченко, Т., & Фастовець, О. Клініко-генетичні детермінанти тяжкого перебігу COVID-19 у вагітних. Репродуктивна ендокринологія. 2022. 3(65). 38–43. <https://doi.org/10.18370/2309-4117.2022.65.38-43> (Здобувачем проведено аналіз літературних джерел, набір клінічного матеріалу, узагальнення результатів дослідження, оформлення і підготовка статті до друку).
2. Воробей Л.І., Фастовець О.П. Особливості перебігу вагітності у жінок з коронавірусною хворобою Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України. 2022. 2 (50): 10-16 DOI: 10.35278/2664-0767.2(50).2023.274973 (Здобувачем проведено набір клінічного матеріалу, узагальнення результатів дослідження, оформлення і підготовка статті до друку).
3. Камінський В. В., Воробей Л. І., Гервазюк О. І., Ткачук Р. Р., Фастовець О. П. Основні аспекти діагностики та профілактики акушерської та перинатальної патології у вагітних з коронавірусною хворобою Covid-19. Вістник проблем біології і медицини. 2022, 4 (167), 151-159 DOI: 10.29254/2077-4214-2022-4-167-151-159 (Здобувачем проведено набір клінічного матеріалу, узагальнення результатів дослідження, оформлення і підготовка статті до друку).
4. Воробей Л.І., Фастовець О.П. Особливості впливу еволюції коронавірусної інфекції на перебіг вагітності. Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України, 2024. 2 (54): 5-8 [https://doi.org/10.35278/2664-0767.2\(54\).2024.321576](https://doi.org/10.35278/2664-0767.2(54).2024.321576) (Здобувачем проведено набір клінічного матеріалу, узагальнення результатів дослідження, оформлення і підготовка статті до друку).
5. Дядик, О.О., Фастовець О.П. 2023. Перебіг вагітності, пологів, морфологічні та імуногістохімічні особливості плаценти у вагітних з коронавірусною хворобою COVID-19. Медична інформатика та інженерія. 2023. 3: 60–68. DOI:<https://doi.org/10.11603/mie.1996-1960.2022.3.13378>. (Здобувачем проведено набір клінічного матеріалу, узагальнення результатів дослідження, оформлення і підготовка статті до друку).
6. Воробей Л. І., Гервазюк О. І., Фастовець О. П. Акушерські та перинатальні ускладнення у вагітних з хоріоамніонітом. World Science. 2022. 3(75). doi:10.31435/rsglobal_ws/30042022/7802. (Здобувачем проведено набір клінічного матеріалу, узагальнення результатів дослідження, оформлення і підготовка статті до друку).
7. Kaminsky V., Kolomiichenko T., Vorobei L., Zhdanovych O., Fastovets O. Some genetic aspects of covid-19 severe course in pregnant women. European Journal of Obstetrics and Gynecology and Reproductive Biology, 2024. Volume 293, 50 (Здобувачем проведено набір клінічного матеріалу, узагальнення результатів дослідження, оформлення і підготовка тез доповіді)

9. Впровадження наукових досліджень у практику. Для впровадження в клінічну практику акушерсько-гінекологічного профілю запропоновано новий високочутливий (80,0 %) алгоритм оцінки ризику дистресу плода при COVID-19 у вагітної шляхом підрахунку балів за 12 факторами ризику (високий ризик – 7 і більше, помірний – 3-6, низький – до 3 балів) та удосконалену тактику ведення вагітної з COVID-19 з метою профілактики дистресу, яка включає оцінку ризику дистресу плода і стратифікований за ступенем ризику комплекс заходів спостереження та лікування.

10. Апробація результатів дослідження. Основні положення роботи представлені і обговорювалися на наступних наукових форумах: Міждисциплінарний науковий конгрес з міжнародною участю «Невідкладні стани та анестезіологічне забезпечення в акушерстві, гінекології та перинатології» (11 - 12 листопада 2021 р. м.Київ), Пленум Асоціації акушерів-гінекологів України та науково-практичн конференції з міжнародною участю «Акушерство, гінекологія, репродуктологія: нові реалії» (27-28 жовтня 2022 р., Київ), Пленум Асоціації акушерів-гінекологів України та науково–практична конференція з міжнародною участю «Акушерство, гінекологія, репродуктологія: сьогодення та перспективи» (5-6.10.2023 Ужгород), II міждисциплінарна науково-практична конфренція з міжнародною участю «Читання імені професора Олександра Зелінського. Перинатальна і репродуктивна медицина в фокусі 4п концепції системи охорони здоров'я» (28-29.04.2023 р., м.Одеса), 28-й конгрес Європейської Ради та Коледжу з Акушерства та Гінекології EBCOG (18-20 травня 2023, м.Краків, Польща), Всесвітній конгрес FIGO (9-13 жовтня 2023 р., м.Париж, Франція).

11. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості. Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Фастовець О.П. як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач вміє глибинно аналізувати та формувати висновки. Методично проводив наукові дослідження за темою дисертації, приймав активну участь у проведенні науково - практичних конференцій в Україні та за кордоном. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендував себе як сумлінного здобувач та науковця, висококваліфікованого та відповідального лікаря акушер-гінеколога.

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне

значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію ФАСТОВЕЦЬ Олександри Петрівни на тему: «Профілактика дистресу плода у вагітних з коронавірусною інфекцією (COVID-19)» до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 222 «Медицина».

Головуючий на засіданні

завідувачку кафедри репродуктивної та
пренатальної медицини, професора, д.мед.н

Лідія СУСЛІКОВА

Рецензент,

професор кафедри репродуктивної та
пренатальної медицини НУОЗ України
імені П. Л. Шупика, д.мед.н.

Олена КАРЛОВА

Рецензент,

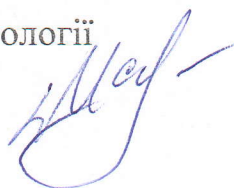
професор кафедри акушерства, гінекології
та медицини плода НУОЗ України
імені П. Л. Шупика, д.мед.н.

Сергій ВДОВИЧЕНКО

Секретар фахового семінару,

к.мед.н., асистента кафедри репродуктології
та клінічної ембріології.

Ірина МАЛИШЕВА